

De Bondgenoot

Nieuwsbrief winter 2018

COLOFON

In het hartje van Barneveld, gelegen in de Gelderse Vallei, bevindt zich een woonerf, bestaande uit negen eengezinswoningen en twaalf appartementen. In het midden daarvan ligt een grote tuin en in een van de hoeken staat een groot gemeenschappelijk huis, het Grote Huis. Dit woonerf behoort sinds 1987 toe aan leef-, woon- en werkgemeenschap De Bondgenoot, een plek waar momenteel 26 volwassenen en 3 kinderen wonen.

De eengezinswoningen worden bewoond door echtparen/stellen met of zonder kinderen. De appartementen zijn voor 14 mensen die op De Bondgenoot een eigen stekje krijgen en van daaruit uitgenodigd worden om aan de leefgemeenschap deel te nemen.

Het gaat om mensen die vastgelopen zijn in hun leven of vereenzaamd en op zoek zijn naar een nieuwe start en zingeving in sociaal verband. In de afgelopen 31 jaar hebben vele mensen op deze wijze van de leefgemeenschap De Bondgenoot gebruik gemaakt. De Bondgenoot is tevens een gastvriendelijk huis waarin regelmatig belangstellenden gastvrij ontvangen worden.

 info@bondgenoot.nl

 www.bondgenoot.nl

 06-44 98 25 35

*Opmaak: Manuel Boonzaaijer
Druk: Drukwerkdeal.nl
December 2018*

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
Gesprek tussen Elisabeth en Maria	5
Een nieuwe piano	7
Retraite met alle Bondgenoten	8
Renovatie appartementen	10
Retraite bij de Bondgenoot, kan dat?	11
Interview met Douwe	12
Een nieuw Bondgenootje!	13
Boekpresentatie "Vliegen zonder vleugels"	14
Fietstocht met Emma, Stefan en Wannes	16
Bondgenoot literair	18
Sport en spel met de Bondgenoten	20
Het onmogelijke wordt mogelijk	24
Nieuwe tuintafels	26
Ditjes en Datjes	28
Nog wat foto's	31

LIEVE BONDGENOTEN!

Het is ook nu weer een feestelijk gebeuren om onze relaties en vriend(inn)en te begroeten en te vertellen hoe het met ons gaat. Zoals u weet, willen we een oord zijn waar mensen een nieuwe start kunnen maken. Voor de mensen die veel tegenslag hebben gehad, kan dat alleen lukken als zij in een omgeving komen waar veilig, positief en vriendschappelijk geleefd wordt.

Dat is ruim 30 jaar de kracht van de Bondgenoot. De verhouding van steunvragende op steungevende mensen is één op één. We maken regelmatig mee dat steunvragers in de loop van hun proces steungevers worden. Dat gebeurt als we samen geloven dat we mooie mensen kunnen zijn. Het is een visioen, dat ons moed en kracht geeft. Het mooie is dat de zwaksten onder ons het sterkst ervaren hoe kostbaar en hemels dat visioen is.

Toch moeten we er eerlijk bij zeggen dat we het 'goede leven' niet in de broekzak hebben. Het verdwijnt vanzelf als we 'genoeg hebben' aan onszelf. Dat overkomt ons individueel regelmatig. Dan merken we dat een therapeutische Leefgemeenschap niet genoeg heeft aan een goede organisatie. We zijn pas een gemeenschap als we gedragen worden door een gemeenschappelijk visioen. Zonder dat valt iedereen terug op zijn eigen sores, en daar wordt niemand gelukkig van. We moeten creatief blijven en geïnspireerd. We helpen elkaar daarbij in de Grote Kring iedere vrijdagavond en ook – sinds een jaar - twee keer per jaar met een Retraite. Op dit moment zijn we ons aan het voorbereiden op onze Najaars-retraite. We gaan met alle bewoners anderhalve dag naar een conferentieoord in de buurt. Moet je voorstellen wat een avontuur dat is! Anderhalve dag elkaar ontmoeten, met elkaar praten en brainstormen om het visioen van een mooi en goed menszijn op te delven.

Wij wensen onze vrienden in het hele land een vredevolle Kerst en een inspirerend Nieuwjaar toe. We bedanken jullie voor je betrokkenheid op ons. Fijn dat jullie er zijn!

Stephen Boonzaaijer, inspirator

GESPREK TUSSEN ELISABETH EN MARIA

We zijn ons bewust hoe bijzonder het is dat wij bij elke nieuwe nieuwsbrief 'onze' Elisabeth aan het woord kunnen laten!

Lieve Elisabeth , elke keer weer hoop ik vurig dat we weer een intiem gesprek kunnen hebben voor een nieuwe nieuwsbrief. Want we weten beiden dat dit verre van vanzelfsprekend is. Je bent er nog! En hoe! Jij noemt dit je 'bonustijd'. Wat betekent dat?

Het betekent voor mij dat ik extra tijd heb gekregen om dichterbij het Licht te komen. Ik had al een mooi leven; Gerrit mijn trouwe en liefdevolle levensgezel, een heerlijk gezin, prachtige vrienden en een Bondgenoot waar ik elke dag van genoot. Toen ik kanker kreeg was het eind in zicht. De uitzaaiingen gaven mij geen kans van leven. En toch... tegen alle verwachtingen in ben ik er nog. Zelfs mijn chirurg schrok toen hij me nog zag lopen. Hoe kan het dat ik meer naar het Licht toe groei, terwijl mijn lijf het vaak laat afweten, soms grimmig tekeer gaat en mij iedere dag vertelt dat het goed ziek is? Wil je dat weten Maria?

Ja, dat willen we allemaal wel weten. Hoe kan dat, en wat is dat grote Licht waarover jij zo moeiteloos en vrijuit spreekt?

Toen de donkere dood mij leek op te halen (hij zat me op de hiel), viel er plotseling een zacht Licht over mij heen. Daarin klonken poëtische woorden van de Overzij. Ik werd als het ware ondergedompeld in een stroom van liefde, die zo sterk was dat mijn hele lijf opveerde. Het waren profetische woorden van een mens die aan de Overzijde stond. Het oversteeg zozeer alles dat het voelde alsof ik in de armen van God terecht kwam. Het was een moment van grote rijkdom en schoonheid die alleen maar stilte achterliet. een geschenk van God.

Als ik jou daarover hoor vertellen, word ik zelf ook stil. Zo'n diepgaande ervaring ontvang je niet voor niets. Het kan niet anders of er verandert iets wezenlijks in je ziel.

Ja, het heeft mij anders gemaakt. In de stilte bleek álles anders geworden te zijn. Ik merkte aan mezelf dat ik een andere taal sprak, dat ik anders naar mensen en dingen keek en ik anders dacht. Er had in mij een metamorfose plaatsgevonden. Mijn hele leven was in een ander Licht komen te staan. Met de uitgezaaide kanker die ik heb, is het niet vanzelfsprekend dat ik er nog ben. Ik leef blij, opgewekt, dankbaar, groot en kwetsbaar.

Maar intussen sluipt de ziekte voort, zouden veel mensen heel nuchter zeggen. Je hebt na je boekpresentatie een behoorlijke terugval gehad, waaruit je - o wonder! - opnieuw bent opgestaan. Kun je dan in de misère het bewustzijn van die metamorfose opzoeken, herbeleven, vasthouden? Mijn bewustzijn trekt mij steeds naar dat ene grote moment. Ik ben mij bewust dat God een grote liefde in mij heeft gelegd. Hij omarmt mij en glimlacht regelmatig naar me. Als er zware dagen zijn dan vind ik bij Hem de mildheid om zacht met mijn gebroken lijf om te gaan. Als de tumorkoorts mij klappertandend in zijn greep houdt, ervaar ik Gods liefde die mij verwarmt.

Dat straal jij ook uit. Als jij het Grote Huis binnenkomt, gebeurt er iets in de sfeer. Dan voelen we iets van dat Grote Leven, van het wonder, waar Stephen zo dikwijls over spreekt.

Stephen Boonzaaijer is de man van de Overzij. Een profeet die mij leert om dit geheim lief te hebben en te koesteren. Het is dankzij hem dat ik zo gelukkig ben en geloof in een God die van mij houdt. Zijn profetische kracht van de Liefde overstijgt alles, tilt mij boven het bestaan uit en zet mij op een ander niveau van leven. Dat is het grote Geheim.

EEN NIEUWE PIANO

Vanaf het begin van De Bondgenoot stond in het Grote Huis een piano.

In de loop van de tijd hebben veel bondgenoten daar hun kunsten op vertoond. De een zonder enige vorm van opleiding, de ander met wat kennis en ervaring. De piano werd bespeeld en gaf gezelligheid. Soms waren er Bondgenoten die de kinderen op gang hielpen door ze de eerste beginselen van het pianospelen bij te brengen, zoals Erna en Jeroen.

De laatste piano begon wat mankementen te vertonen. Sommige tonen bleven doorklinken als je de toetsen losliet. Ook waarschuwde de stemmer dat de piano niet zo goed meer te stemmen was doordat de stempennen te los zaten (slijtage). Dat was bijvoorbeeld te merken wanneer Jan op de piano het vioolspel van Eunice begeleidde.

De bestuurskring besloot om een tweedehands piano aan te schaffen. Begin oktober zijn Manuel, Maria en Jan er op uit gegaan om een goede piano te zoeken. Dat heeft niet heel veel tijd gekost. Eerst eens op internet oriënteren. We vonden een pianohandel in Eemnes.

Daar stonden een aantal mooie, gebruikte instrumenten. We hebben geluisterd, gespeeld en goed gekeken. We vonden een prima onderhouden Yamaha, die geschikt was voor de ruimte van het Grote Huis. De piano was ongeveer 30 jaar oud (dat is jong voor een piano) en altijd door het bedrijf zelf onderhouden. De mechaniek zag er perfect uit en zit goed in het vilt. Ook blijft de piano goed op stemming. De aanslag is prettig. Dit type piano's wordt veel door muzikscholen gebruikt.

Diezelfde week werd de piano bezorgd. Hij staat nu tegen de achtermuur van Het Grote Huis, uit de zon en ver van de radiatoren. Er wordt weer piano gespeeld in Het Grote Huis. Ook op de Literaire en de Culturele

Avonden zal de piano klinken. Erna heeft zich weer over haar oude piano ontfermd om er op te oefenen. Ik hoor haar weer vaak spelen! We zijn blij met het nieuwe instrument, waar we nog heel lang plezier van kunnen hebben.

Jan Scheijgrond

RETRAITE MET ALLE BONDGENOTEN

In het weekend van 16/17/18 november trokken wij - alle volwassen Bondgenoten - ons terug op het prachtige Landgoed De Scheleberg in Lunteren om ons met elkaar te bezinnen op de vraag: 'Wat betekent het om Bondgenoot te zijn, en hoe houden wij het Visioen levend?'

Een belangrijke vraag! Het werd een prachtig weekend, met diepgaande gesprekken in een warme sfeer. Net als vorig jaar overnachtten we in twee grote bungalows en kwamen we overdag bij elkaar in de bovenzaal van het restaurant. Daar vergaderden we zowel plenair als ook in kleine groepen.

Stephen gaf ons het beeld van een kar, waaraan wij allemaal met een lijntje voorbonden zijn. Die kar moet niet alleen in beweging komen, maar ook een bepaalde kant op getrokken worden. Dat betekent dat we niet zomaar in het wilde weg moeten trekken en sjoeren, iedereen naar zijn eigen kant, want dan sta je stil. We moeten veeleer samenwerken, ons afstemmen op elkaar om in de goede richting te gaan. In een leefgemeenschap beïnvloed je elkaar continu; het is goed om je daarvan bewust te zijn. Want we willen een thuis scheppen, en dat kan alleen als je met lijf en ziel de leefgemeenschap wilt vormen. Alles wat goed is, verdwijnt vanzelf in de stroom van het leven. Vernieuwing is steeds nodig. Daarom houden we retraite. Om in één stroom te komen. We hebben met elkaar gepraat over het Visioen als iets moois dat ooit een keer opgelicht is en dat hier in De Bondgenoot als een constante aanwezig is. Dat visioen gaat het alledaagse te boven.

We hebben allemaal het vermogen om te zien wat er nog niet is; om daar naar te verlangen. Hoe geven we dat visioen gestalte? Hoe kunnen we het bewust samen versterken? Begrippen als 'eigenheid' en 'ontmoeting' lichten op. Het is een godswonder als er sprake is van een ontmoeting, want dan zie je de ander in zijn/haar eigenheid. Dát is ons visioen; een plek creëren waar we ont-focussen op onszelf en elkaar echt zien.

's Middags spreken we over spiritualiteit met de werkelijkheid als toetssteen. Spiritualiteit als radarfoto van de werkelijkheid; spiritualiteit als mens-, wereld- en godsbeschouwing in één.

Als je goed wilt communiceren, kun je niet zonder spiritualiteit. Zij is het werkvlak van de leefgemeenschap; een levend iets, altijd in beweging. Zij is een spoor, een weg, ja, de kern. We kunnen haar beoefenen en dragen. We kunnen beter onszelf corrigeren op deze basis, dan dat we ons vastklampen aan dogma's van 'zo moet het.'

Dat klinkt misschien allemaal nogal zwaar, maar we genoten van de diepgang én de lichtheid, en hebben heerlijk gelachen met elkaar. In bungalows ontbeten we samen en aten we 's avonds erwtensoep; de tweede avond bedienden we ons van de afhaalservice van de plaatselijke Chinees. Genoeglijk, om daarna bij elkaar

te zitten, aan de grote tafel vol gezelschapspelletjes; en in de andere hoek rustig lezende mensen. De retraite werd zondagmiddag in het Grote Huis afgesloten met een feestelijke lunch, waar we Elisabeth – die deze dagen op De Bondgenoot bleef - mee konden laten genieten van alle verhalen.

RENOVATIE APPARTEMENTEN

In deze maanden wordt er op De Bondgenoot hard gewerkt aan de appartementen nummer 8 en 14. We boffen enorm dat Douwe, Theo en Bas Jan zich als vrijwilliger inzetten voor een grondige renovatie. Op het zolderappartement nummer 8 is een nieuwe dakkapel gebouwd door een bouwbedrijf. Er valt nu aanzienlijk meer licht naar binnen.

Theo en Douwe hebben vervolgens alles grondig gestript: ze sloopten de vloeren en muurtegels en alle muren en plafonds werden opnieuw gestukt en geschilderd. Bas Jan nieuwe vloeren gelegd, douchebakken en keukens geplaatst, nieuwe kastjes opgehangen en het ziet er allemaal fris, nieuw en schoon uit. Waarschijnlijk bij het uitkomen van deze nieuwsbrief, kan het appartement als nieuw opgeleverd worden.

Voor nummer 14, een appartement op de middelste verdieping, geldt hetzelfde. Ook hier is de zaak grondig aangepakt. Bovendien is de verwarmingsketel verplaatst naar de overloop, zodat er veel meer ruimte en licht is ontstaan.

En wat heeft Douwe hard gewerkt aan het houtwerk aan buitengevel! Er bleek rot in het hout te zitten, van kozijnen en dakgoot. Na dertig jaar niet verwonderlijk, zou je zeggen, maar het bleek ook een constructiefout te zijn. Douwe heeft heel wat uren doorgebracht op de steiger, en

vasthoudend als hij is, heeft hij het houtwerk perfect hersteld. Klasse! Zo is voorkomen, dat alles vervangen moest worden. De samenwerking onderling is geweldig, volgens Theo. Heel fijn en relaxed zoals dat gaat. Het overleg met Stephen – die de supervisie heeft - is bijzonder prettig. Hun bijdrage werkt aanstekelijk op ons allemaal. De Bondgenoot is een groep idealisten die met hun inzet warmte geven aan de leefgemeenschap!

RETRAITE BIJ DE BONDGENOOT, KAN DAT?

Het is maandag 24 september 2018. Liesbeth haalt mij thuis in Limburg op om naar Barneveld te gaan. TWEE WEKEN. 2x150 kilometer rijdt zij om mij op te halen. Is dit liefde?

Het gesprek in de auto gaat meteen de diepte in. Het gaat over jezelf beschermen en voor jezelf zorgen, ook door grenzen aan te geven. Grenzen zijn handig om aan te voelen wat je behoeftes zijn. Ik voel een grote behoefte om aandacht te schenken aan te voelen wat ik voel. Dus niet alleen wat anderen voelen maar wat ik zelf voel.

Die grenzeloze bron van liefde te ervaren zoals ik dat ooit deed.

Bij De Bondgenoot begroet Wannes mij met mijn naam! Meteen word ik opgenomen in een groep mensen alsof ik gewenst ben en alsof er op mij gewacht is. Het voelt als een weldadig warm bad van erkenning en support. Het blijft twee weken op dat grootse niveau dat ik in alle ontmoetingen diezelfde hoogstaande vriendelijkheid ontvangen mag, die mij helpt om dichter bij mijn waarheid te komen.

De gesprekken met Stephen die ik mag hebben zetten mijn denken meteen op z'n kop.

Maar ook gesprekken met Emma, met Elisabeth en Liesbeth maken grote indruk op mijn vastgeroeste denkpatronen.

Ook noem ik hier graag de wandeling met Gerrit en Emma als een van de meest glimlach-oproepende wandelingen.

(Ik hoop dat zij en alle mensen die daar zijn in hebben, met Liesbeth naar mijn Limburgse bos komen, voor een dagje of wat langer.)

De twee volle weken in de leefgemeenschap heb ik gebruikt om mee te lopen in de hartverwarmende structuren, waarin ook het noemen van je naam, het aankijken, het contact versterken en de relatie verrijken. Hoe eenvoudig en hoe moeilijk. HECHTING.

Ik was het ontwend. En wat is het een goede basis om het denkraam wat op te poetsen, om beter te kunnen zien wat mijn eigen rijkdom is en hoe ik daar ook royaal uit kan gaan delen.

Retraite bij de Bondgenoot kan!

Birgit Smeets

INTERVIEW MET DOUWE

Hoe kun je speels omgaan met communicatie en ontmoetingen?

Ik had het er met Douwe over: 'In de Grote Kring komt het zo vaak ter sprake, en jij vertelt wel eens een paar voorbeelden van hoe je daarmee aan de slag gaat, en wat voor moois daaruit voortkomt. Daar genieten we allemaal van.'

Douwe: 'Nou ja, vroeger was ik best verlegen; bang voor hoe mensen over me dachten. Nu ben ik zelf nogal veranderd in hoe ik in het leven sta. Dat heeft onder andere met de spiritualiteit te maken zoals Stephen ons die aanreikt. Tegenwoordig stap ik dus in bepaalde situaties gewoon maar op mensen af. Dat levert bijzonder leuke ontmoetingen op, waar ik blij van word. Aandacht voor mensen is voor mij van belang, zoals je aandacht kunt geven aan de kassière in de supermarkt. Je kunt het leven daardoor leuker en spannender maken. En als de mensen dan op mij reageren, geef ik dat terug door het te benoemen en hen te bedanken.

Die bevestiging is belangrijk.'

'Zoals laatst...?'

'Laatst stapte ik uit de trein en ik hoorde een vrouwelijke conducteur aan haar mannelijke collega vragen: 'Waar kom je vandaan?' Hij antwoordde: 'Uit Armenië.' We stapten uit en meteen zei ik spontaan tegen die man: 'Armenië! Dat ken ik! Ik heb er prachtige documentaires van gezien op de tv.' We kregen even een leuk gesprekje, en die man legde een arm om mijn schouders. Het was zo'n warm gebaar, en dat van een wildvreemde! Dat zijn van die momenten waardoor je even uitgetild wordt boven het normale.'

'Jij bent daar heel goed in, Douwe, en het is heerlijk om naar je wederwaardigheden te luisteren. Een bemoediging voor ons om dat ook te wagen en onze schroom achter te laten.'

Maria

Douwe draagt voor uit 'Van ganser harte', van Toon Hermans, tijdens de literaire avond.

EEN NIEUW BONDGENOOTJE !

Slechts een paar uur oud!

Maartje en ik zijn getrouwd op 12 juni 2009 en we wilden eigenlijk al vanaf het begin kinderen. Het ging echter een beetje anders dan we voor ogen hadden. We raakten maar niet in verwachting. En ook nadat we, vanaf de zomer van 2014, de hulp van binnen- en later ook buitenlandse ziekenhuizen hadden ingeschakeld, kregen we enkele teleurstellingen te verwerken.

Tot dat ene moment in oktober 2017, toen de test positief bleek te zijn! We konden het gewoonweg bijna niet geloven. Zou het dan toch? Rond de kerst zaten we op tien weken in de zwangerschap, en durfden we het aan onze familie en vrienden te vertellen. En drong het langzaam door dat onze diepste wens nu echt in vervulling zou gaan.

Op 16 juni 2018 is Maartje bevallen van onze prachtige dochter Eva. Helemaal compleet, helemaal gezond. En, niet in de laatste plaats vanwege de hele voorgeschiedenis, een groot wonder.

Eva, begin november...

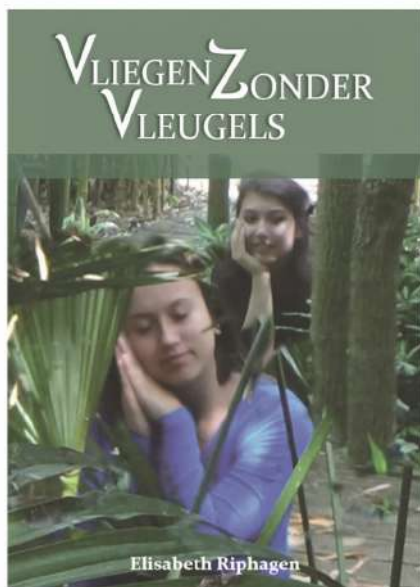
Op het moment dat u deze nieuwsbrief leest, zal ze alweer een half jaar oud zijn. Volgens het consultatiebureau doet ze het hartstikke goed. Maar dat zagen wij zelf natuurlijk ook al.

Ze is een ondernemend meisje met een sterk willetje. En met een onweerstaanbaar lieve en innemende glimlach; iedere bewoner op de Bondgenoot heeft haar inmiddels in het hart gesloten - of heeft zij hen om haar vingertje gewonden? Wij als ouders zijn trots op onze kleine meid, en intens gelukkig.

We kijken uit naar de toekomst, ontzettend nieuwsgierig naar hoe Eva op zal groeien. Al dan niet met nog een broertje of zusje...

Manuel

BOEKPRESENTATIE "VLIEGEN ZONDER VLEUGELS"

Niemand had het voor mogelijk gehouden dat Elisabeth in staat zou zijn om zo glorieus de geboorte van haar nieuwe boek over Indonesië te vieren, met tal van vrienden uit alle delen van het land; velen van hen op diepe wijze verbonden met Indonesië. Vertegenwoordigers van fondsen, stichtingen en religieuze gemeenschappen, vertegenwoordigers van de PKN, alsook een aantal bevriende schrijvers waren aanwezig op dit feest.

Zij grepen allemaal de kans om Elisabeth in levende lijve mee te maken.

Stephen zei in zijn toespraak hoe bijzonder het was, om dit gebeuren als een levensfeest te vieren.

Immers, normaal gesproken stromen

vrienden en kennissen in zo'n grote getale toe bij een begrafenis.

Maar Elisabeth is nog steeds in ons midden!

En daar stond zij zelf, als een vogel die vliegt – want zij laat niet toe dat de ziekte haar vleugellam maakt. Zij stond daar en wist ons in haar speech op ontroerende wijze mee te nemen naar het land dat haar zo na aan het hart ligt. Ook tijdens de toespraken van uitgever Inanna van de Berg (Ambilicious), van Gerrit Riphagen en van Stephen Boonzaaijer heerste er diepe stilte en aandacht. Iedereen realiseerde zich h^oe bijzonder het was dat Elisabeth in haar situatie in staat is geweest dit boek te schrijven.

Stephen: 'Jij bent iemand die luistert op zo'n manier dat mensen hun diepste verhalen gaan vertellen.

Dat is al begonnen bij je vader, die doof was. Jij was zijn spreekbuis. En later in de relationele werkgroepen bracht jij de mensen ertoe hun levensverhalen op te schrijven en er betekenis aan te geven.'

En nu is er een nieuw verhalenboek geboren over gewone Indonesische mensen, die door Elisabeth een stem en een gezicht hebben gekregen: "Vliegen zonder Vleugels."

Het Grote Huis was voor dit feest uitgebreid met tenten, waardoor we zo'n honderd zestig gasten konden ontvangen. Na het officiële gedeelte was er gelegenheid voor ontmoeting, tijdens een heerlijke Indonesische maaltijd, verzorgd door Elisabeth's dochter Jessica en haar man Vincent. Er heerste een warme sfeer van verbondenheid en verwondering.

Eén van de gasten reageerde de volgende dag op Facebook aldus:

"Prachtig feest: dank voor de gastvrijheid. Ik weet zeker dat veel van de bezoekers zelf vleugels hebben gekregen."

Een andere enthousiaste aanwezige: "Het was een eer om erbij aanwezig te mogen zijn. Zoveel prachtige mensen ontmoet. Een avond om nooit te vergeten."

En dokter Saboor Abed, Elisabeth's huisarts, zei: "Wat er met Elisabeth is gebeurd vind ik als huisarts een Wonder, met een hoofdletter. Dat zij nog leeft en dit waar heeft kunnen maken in haar slechte gezondheidssituatie komt door haar interne bijzondere kracht en doorzettingsvermogen."

Maria

*Het Grote Huis barstte bijna uit zijn voegen, zoveel mensen...
Op de foto niet te zien, maar rondom op het buitenterras stonden grote tenten tegen het gebouw.
Ook daar stond het vol.*

FIETSTOCHT MET EMMA EN STEFAN

Alweer een mooie zonnige dag in het vooruitzicht, het houdt niet op. Naar buiten! Vitamientjes D opdoen!

Zo gingen Wannes, Stefan en Emma eind oktober op de fiets naar Amersfoort, want dat leek Emma zo leuk. Na een frisse start traptten we via het Paradijs (een prachtig bos aan de rand van Barneveld) naar Terschuur. Langs drooggelegd broekland bereikten we in Hooglanderveen het landgoed dat Stefan ons trots liet zien als de plek waar hij jaren lang met plezier heeft gewerkt als hovenier.

Tijd voor koffie op een verwarmd terrasje in een met schapenvacht overtrokken stoel op een pleintje in het hart van historisch Amersfoort. Daar was het nog best druk met nazomergasten, in warme jassen gestoken. Wat deelden we nou met elkaar onderweg, vroegen we ons af. Voor de één het ontluiken van de dag, een ontbijtje prepareren voor het gezelschap en dan op stap, open voor wat komen gaat. Voor de ander het beleven van de mooie natuur, die zich gedurende de dag in steeds wisselende sferen aan ons openbaarde. Maar als je je verwondering daarover niet met elkaar deelt, maakt alleen natuurbeleving je nog niet tot mededeelzaam mens. Het zou je zelfs kunnen reduceren tot een eenzaam figuur die teruggetrokken in zijn eigen paradijs ronddoelt en de

Wannes en Stefan

smaak van de vreugde mist die het delen met zich meebrengt. Enfin, het leverde genoeg gespreksstof op daar op het terras en onderweg op de fiets om daarover door te mijmeren. We besloten onze tocht te verlengen via Soesterberg, richting Austerlitz op de kleurrijke Utrechtse heuvelrug om af te slaan naar landgoed De Treek bij Leusden-Zuid. Daarna op het uitgezette fietspad naar Scherpenzeel langs het kanaaltje en boomrijke landweggetjes naar jeugdorp De Glind vooraleer we terugkeerden naar Barneveld. Over sferwisselingen gesproken.

Wat een genot om de kameraadschap met elkaar te beleven en onder een stralende najaarszon te beseffen dat je er mag zijn. Want dat doet fietsen ook met je: in de buitenlucht worden al je zintuigen geprikkeld, je wordt er blij van, je voelt dat je mens bent en ervaart dat dit alles jou cadeau wordt gedaan door de Schepper. Ontstressend, gezond, vitaliserend, weerstand verhogend, trots op eigen lijf, ochtendvorst trotserend, gezellig, verbindend .... Dankbaar voor deze dag.

Wannes

De gereden route (bij benadering...)

BONDGENOOT LITERAIR

En toen, op een zaterdag in november, was er de Literaire Avond. Een enthousiast publiek – bewoners en genodigden – vulde het Grote Huis om samen te genieten van gedichten en verhalen. Op De Bondgenoot hebben wij een speciale gevoeligheid ontwikkeld voor taal, zei onze presentatrice Maria tijdens haar welkomstwoord. “Dat komt omdat onze stichter tevens dichter is.” **Stephen** droeg dan ook een filosofisch stukje over dichtkunst voor uit zijn allereerste boek (1975) “Voorbij het eerste treffen” en tevens een gedicht over de Liefde.

Dat was het startsein voor een caleidoscoop aan prachtige poëzie, van Ida Gerhardt tot Rutger Kopland, van Shakespeare tot Toon Hermans, van “De Paddenconferentie” van R.J. Henkes tot “Our deepest fear” van Nelson Mandela; met elan voorgedragen door verschillende bondgenoten.

Daarna was het de beurt aan de auteurs die deze avond speciaal te gast waren:

Marti Jansen, Barnevelds dichter, Veluwe verhalenverteller en stichter van Literair Café Barneveld; een man die groot durft te denken. Op ontroerende wijze vertelde hij over zijn levensgeschiedenis en las enkele gedichten voor over de liefde uit zijn bundel: “Hemel in je hart”.

Daarna de Molukse schrijver **Jan Tomasowa**.

Een gedreven, bezielde mens, een dromer, die door middel van zijn boeken over de Molukse geschiedenis Indonesiërs en Nederlanders met elkaar wil verbinden. Hij wil de (Molukse) jongeren aan het lezen brengen, want, zo zei hij: “Een leven zonder boek is als een mens zonder ziel.”

Hij maakte diepe indruk met zijn oproep: “Alleen een volk dat zijn helden eert en zijn vijanden vergeeft, kan uitgroeien tot een groot volk.” (Uitspraak van Sitanala, Molukse vrijheidsstrijder, arts en mede oprichter van Palang Merah, het Indonesische Rode Kruis.)

Een prachtig moment was het optreden van onze ‘eigen’ **Elisabeth**, die ons – hoe kan het anders! - een verhaal voorlas uit haar nieuwe boek over Indonesië: “Vliegen zonder vleugels.” Over Marta, de jonge naaister zonder benen, die wekelijks bezocht wordt door een priester; over de onuitgesproken liefde tussen hen.

Ook onze getalenteerde **Maria** las onder een ademloze stilte een spannend fragment voor uit haar bijna voltooide familieroman: "Het boek van Clara en Constance." Haar vijfde boek!

Absoluut hoogtepunt vormde de performance van de landelijk bekende dichter pur sang **Tjitske Jansen**. Staande in de Bondgenoot,

een vertrouwde plek waar zij als tiener heeft gewoond, kregen haar gedichten nog meer diepgang en betekenis. Ze bracht ons menigmaal aan het lachen, maar wist ons ook met haar soms schrijnende zinsneden diep te raken.

We hadden plezier in **Gijs Wijkamp** die tijdens het literair programma

tweemaal zorgde voor een verrassend mooi muzikaal intermezzo op onze nieuwe piano.

Een verrukkelijke avond waarin iedereen zichtbaar genoot van de rijkdom die de taal ons schenkt!

We hebben nog lang nagepraat!

De culturele commissie

Nog wat foto's van de prachtige avond, van een enthousiast publiek, en natuurlijk ook enkele andere voordrachts-kunstenaars!

SPORT EN SPEL MET DE BONDGENOTEN (door Liesbeth)

Toneelavond

Op 6 oktober was er weer een toneelavond onder begeleiding van Maria. Het is hilarisch, gezellig én ook zeer leerzaam. Op laagdrempelige manier leert Maria ons de fijne kneepjes van het optreden voor publiek. Dit keer ging het om dubbelheid in de communicatie, oftewel: wat speelt er onder de oppervlakte van een gewoon gesprek of een ontmoeting?

En hoe breng je die 'gelaagdheid' over? We speelden bijvoorbeeld een situatie waarin een manager een nieuwe collega wegwijs maakt op het werk, ondertussen als een blok valt voor zijn charmes, maar dat (tevergeefs) niet probeert te laten merken. Hoe maak je dat (subtiel) zichtbaar voor publiek? Het thema leverde komische scènes op.

Wat is het toch heerlijk om dergelijke workshops met elkaar te ondernemen.

Je staat letterlijk eens heel anders tegenover elkaar.

Vlnr:
*Maria, Louis XIV (Emma dus),
Birgit en Stefan*

Onder de bezielande leiding van Maria leren de acteurs de fijne kneepjes...

SPORT EN SPEL MET DE BONDGENOTEN

Stefan en Emmanuel sportweek in België

Via het mooie landelijke sociale sportproject 'life-goals' waardoor Emmanuel en Stefan wekelijks kunnen voetballen bij de vereniging CJVV in Amersfoort, werd er van 2 t/m 6 september een sportweek georganiseerd.

Dit vanuit de sociale sector in België. Vier dagen lang werden ze ondergedompeld in het sporten met elkaar. Badminton, zaalvoetbal, volleybal, mountainbiken, speerwerpen, hardlopen, vérspringen en een tienkamp: een zeer gevarieerd programma. Stefan en Emmanuel hebben ervan genoten om met een team van 12 mensen op pad te gaan en nog zo'n 60 andere sporters, sociaal en lichamelijk heerlijk actief te zijn. Het is letterlijk en figuurlijk grensoverschrijdend zo'n internationaal toernooi. Mooi dat er in Nederland en België zoveel aandacht is om mensen die zelf minder makkelijk een vereniging binnenstappen over de drempel te helpen en hen helpt uit een sociale impasse te komen door middel van sporten.

SPORT EN SPEL MET DE BONDGENOTEN

Voetbaltoernooi bij voetbalvereniging CJVV

Voor de tweede keer doet er een Bondgenoot team mee aan dit voetbaltoernooi van CJVV in Amersfoort dat 2x per jaar wordt gehouden. Bij deze sociale voetbalvereniging zijn Stefan en Emmanuel al betrokken en andere Bondgenoten hebben zich toegevoegd ter versterking. Dit keer hebben we gezorgd voor échte Bondgenoot-shirts om het geheel compleet te maken. Het was een gezellig toernooi met aansluitend een lekkere stamppot voor alle deelnemers. Sport verbreedert, dat hebben we wel weer gemerkt. Een mooi sportief gebeuren waarbij men elkaar iets gunde. We zijn ergens in de middenmoot geëindigd, maar dat is eigenlijk niet eens van belang. Als het sociale voorop staat, wordt het fanatisme gelijk een stuk minder en zo zien we het graag.

Het Bondgenoot-team, met Gijs (jawel, de pianist van de literaire avond), Paul (de beste vriend van Gijs én de zoon van Liesbeth), Stefan, Lise, Wannas, Douwe en Emmanuel (vnr).

SPORT EN SPEL MET DE BONDGENOTEN

Zeven Bondgenoten lid van tennisvereniging de Harremaat

In de laatste nieuwsbrieven was al gemeld dat een aantal Bondgenoten met elkaar is gaan tennissen. Zoiets kan een aantrekkelijke werking hebben, want inmiddels zijn er al zeven mensen lid geworden! Basjan, Maartje, Bertus, Douwe, Wannes, Lise en Liesbeth hebben iedere woensdag anderhalf uur les en spelen verder in de week zo vaak mogelijk. Bertus en Douwe hebben ook al twee toernooien mee gedaan bij de vereniging en Basjan vindt de zogeheten 'racketavond' op de dinsdag altijd erg leuk. De pasjes van de leden worden dan door elkaar gehusseld en je speelt daardoor steeds met andere mensen. Ook in de winter wordt er buiten doorgespeeld.

Lekker sportief bezig, goed voor lijf en leden én voor de geest!

Wannes, Bertus, Jordi de tennisleraar, Liesbeth, Douwe, Basjan, Lise, en Maartje

Emma op het strand

HET ONMOGELIJKE WORDT MOGELIJK

Er zijn mensen die nooit of nauwelijks op vakantie kunnen. Niet de sfeer van de tropische warmte voelen, niet de vrijheid en de weidsheid ervaren, niet zich onderdompelen in een andere cultuur. Die blokkade kan door allerlei psychische en fysieke situaties ontstaan. In De Bondgenoot proberen wij deze mensen de kans te geven om dit wel mee te maken. 'Ik zou vleugels willen hebben,' zei Emma op een dag. 'Ik zou willen vliegen naar een wit strand en een mooie blauwe zee. Ik zou de warmte van een tropische zon willen voelen.'

Wat gunden wij dat Emma graag. Na een leven van strijd, altijd vechtend om haar hoofd boven water te houden, was dat een droom in Emma's leven die gerealiseerd kon worden.

Zo ook Margriet. Een vrouw die veel worstelt en iedere dag probeert om voor het goede te kiezen. Vaak lukt het wel, maar er zijn ook dagen dat Margriet de lat te hoog legt. Door haar fysieke en psychische beperkingen werd een groepsreis voor haar te moeilijk.

Beiden hadden wel het geld om op vakantie te gaan, maar ze durfden het niet alleen aan.

Liesbeth van der Eijck die sinds vier jaar op De Bondgenoot woont, activiteiten begeleidster is, ontvouwde, in overleg met het bestuur, een grandioos plan voor deze twee vrouwen. 'Ik ga hen de mooiste vakantie van hun leven geven', zei ze. 'Als iemand het verdiend heeft om van een heerlijke ontspannen vakantie te kunnen genieten, zijn Margriet en Emma het wel.'

Een paar weken later liepen Emma en Liesbeth langs de wuivende palm-bomen en onder een strakblauwe lucht. Fietsend, zwemmend en wandelend vertelden ze elkaar mooie verhalen, deden spelletjes en aten gezond. Emma kon maar niet geloven dat dit haar overkwam.

Op een dag zei ze: 'Ik geloof dat ik een tropenmeisje ben.'

Ook Margriet genoot van de zon, de zee en de warmte. Naast veel zwemmen en wandelen ondernam ze een bijzondere activiteit: rotzooi langs de zee opruimen. Margriet is zeer ecologisch ingesteld en in circa twee uur had ze enorm veel plastic, blik en glazen flessen verzameld. Na haar vakantie zei Margriet: 'Dankzij De Bondgenoot en Liesbeth heb ik echt kunnen genieten en mij kunnen ontspannen. Het heeft mij heel goed gedaan en ik ben diep dankbaar.'

Dank jullie wel dat velen dit mogelijk hebben gemaakt voor deze twee dappere vrouwen. Dank je wel, Liesbeth, dat zij onder jouw begeleiding een onvergetelijke vakantie hebben gehad. Het is deze mooie ervaring die zij als basis in hun leven meenemen en hun leven in een mooi en vrolijk licht zet.

Elisabeth

Margriet tussen de oude ruïnes op Kos

NIEUWE TUINTAFELS

Iedereen die 's zomers in de afgelopen tien jaar bij ons op het terras heeft gezeten, voor het Grote Huis, kent de grote houten tafels; twee langwerpige, en een achtkantige. Plus het bijbehorende tuinbankje.

Het is ook zéker iedereen opgevallen dat deze, al sinds een jaar of drie, hard toe waren aan vervanging. Op cruciale punten was het hout zodanig vermolmd dat hier en daar een nieuw plankje intimmeren niet meer volstond.

Tijd om nieuwe tafels aan te schaffen.

Maar voor ik daar meer over vertel, eerst nog even iets over het ontstaan van de oude tafels: In augustus 2007 verhuisden Henri en Mirjam Mellema, na twintig jaar gewoond te hebben op de Bondgenoot 10, naar Harlingen.

De nieuwe bewoners van nummer 10, Esther en Gisbert Riphagen, hebben in het voorjaar van 2008 de achtertuin grondig aangepakt en zo ging ook de oude schutting eruit.

We zaten dus plots met een enorme berg (relatief goed) hout. Ik weet nog dat ik me wel eens stoorde aan het allegaartje van de té kleine terrastafels van toen, voor het Grote Huis, en zo ontstond het plan om met het schuttinghout nieuwe tafels te timmeren. Na wat ruwe schetsen begon ik aan de bouw. Al snel kreeg ik hulp van Tomi en Kai, twee buitenlandse stagiaires die voor een jaar bij ons verbleven.

Zo kregen we dus (bijna) gratis een mooie set, waaraan de afgelopen tien jaren heel wat mooie gesprekken zijn gevoerd en kopjes thee en koffie zijn genuttigd.

Maar toen was het moment daar, dat ik mij begon af te vragen of zelfs het gewicht van een kopje koffie niet teveel gevraagd was voor de tafels...

Het monteren van de steigerplanken

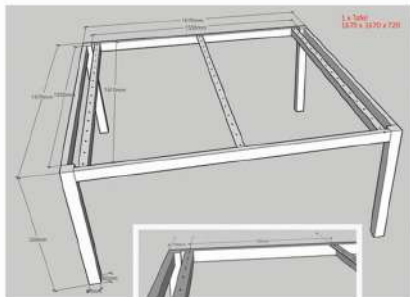
De sloop van de oude tafels - één van de nieuwe staat al op z'n plek

Ik was blij dat ik groen licht kreeg voor het ontwerpen van nieuwe tafels. Het voelde als iets natuurlijks; ik had destijds veel aandacht besteed aan de oude set, en dat ze nu echt hadden afgedaan ging me dan ook wel een beetje aan het hart. Zomaar kant en klaar nieuwe kopen had gekund, maar was lang niet zo

bevredigend geweest en had financieel ook weinig uitgemaakt. Met behulp van SketchUp, een gratis ontwerpprogramma van Google, heb ik bouwtekeningen gemaakt voor zeer robuuste ijzeren tafelframes. Voor weer twee langwerpige tafels, en één grote vierkante.

Het bestuur ging in april akkoord met de ontwerpen en de kostenraming, en toen heb ik de frames bij een staalbedrijf op de Harselaar laten lassen en poedercoaten. Doordat de communicatie af en toe niet helemaal soepel verliep, en door grote drukte voor het lasbedrijf, duurde het nogal lang voordat de frames bezorgd werden. Maar in de eerste week van juli kon ik de steigerplanken op maat zagen, beitsen en met roestvast stalen slotbouten op de frames monteren.

Eén van de SketchUp-tekeningen voor de tafel van 167 x 167 cm

En nu hebben we stijlvolle, mega-robuste, en ook grote tafels, waar we nog heel lang van kunnen genieten. De zomer duurde nog lang genoeg om ze al goed in te wijden: er zijn alweer menig mooie gesprekken aan gevoerd, er is al veel en lekker aan gegeten, en slóten koffie aan gedronken.

Het enige dat nog herinnert aan hun voorgangers, is het tuinbankje, van de schutting van nummer 10...

Manuel

Zondagochtend, gezellig aan de koffie! Elisabeth met de kleine Eva, daarnaast Jenny, Marga en Alice...

Twee tafels van 200 x 83 cm... ruimte genoeg!

DITJES EN DATJES

Wist je dat?

- **Tiago**, de kleinzoon van Erna en Wannes, regelrecht naar de kippen loopt om met ze te praten?

- **Douwe** zo ver gevorderd is met Spaans dat hij zonder blikken of blozen de weg in Spanje uitlegt?

- **Eunice** 's avonds om half zes uit haar werk komt om een half uur later weer te vertrekken?
- **Alie** met de dag er jonger uitgaat zien en nog wekelijks zwemt?

- **Lise** de jongste filosoof op De Bondgenoot is?

Lise samen met Rodin's 'De Denker' aan het denken op Kos

- **Elisabeth** aan de arm van Emma af en toe een wandeling maakt?

- **Liesbeth** een kunstenares in het koken van aparte gerechten is?

- De poes van **Margriet** en de kater van **Manuel** elkaar bijna dagelijks uitdagen tot een gevecht?
- **Theo** glimlachend over De Bondgenoot loopt, omdat het leven hem steeds weer toelacht?

- **Margreet** door verschillende van haar Gendtse gemeenteleden voorzien wordt door vers fruit en groenten?

Margreet kan een fruitkraam beginnen!

- **Marijntje** kostelijke verhalen kan vertellen tijdens de lunch waardoor je vergeet verder te eten?

DITJES EN DATJES

- **Maria** met haar kleindochter **Eva** van 6 maanden altijd aan het zingen is en dat ze al mee begint te zingen?
- **Manuel** bijna elke dag in het bos te vinden is om prachtige herfsttaferelen te fotograferen ter inspiratie voor zijn schilderijen? En dat hij langzaam een bekende kunstenaar wordt Barneveld?
- **Gerrit** elke morgen in het Paradijs wandelt? En dat hij dat voor zijn gezondheid doet en er ook nog van geniet? (Het Paradijs is een prachtig bos aan de rand van Barneveld.)

- **Henriette** in november achttien jaar werd en die ochtend wakker werd met het gevoel: Yes! Ik ben volwassen!
- **Stefan** 'met de deur in huis vallen' heel letterlijk genomen heeft en er bijna van flauw viel? En dat hij heel rake dingen zegt in de Grote Kring, waar we allemaal van staan te kijken?
- **Theo** en **Margreet** vaak samen gaan fietsen en de Veluwe verkennen?
- **Wannes** deze herfst onvermoeibaar en zonder daar ruchtbaarheid aan te geven elke ochtend bladeren heeft lopen vegen in de grote tuin van De Bondgenoot? En dat wij daarom nooit onderuit zijn gegleden over het bladerentapijt?

De drie berken die in de tuin van de Bondgenoot staan, kleuren alles goud...

DITJES EN DATJES

- **Stefan** het hardlopen weer heeft opgepakt samen met een collega van hem? Dat hij in december 12 kilometer gaat rennen?
- **Maartje**, enige tijd na haar bevalling, alweer flink te keer gaat op de tennisbaan?
- **Lise**, naast veel filosofeert, regelmatig zegt dat ze een goudvis is en dat ze daarmee bedoelt dat ze niets onthoudt?

Marijntje

- **Marijntje** van haar cliënten regelmatig complimenten krijgt, omdat sessies bij haar effectiever zijn dan bij hun vorige therapeuten?
- Kleine **Eva** vaak bij de lunch of tijdens het koffiedrinken op schoot zit bij haar papa of mama of bij **Elisabeth**, en dat ze met grote aandacht alle gesprekken volgt?
- **Maria's** nieuwe (vijfde) boek – een lijkige familieroman – bijna klaar is?
- **Wannes** en **Erna** op stijdansen zitten en dat dit voor hen een soort relatietest is?
- **Elisabeth** ons allemaal graag omhelst als ze het Grote Huis binnenkomt tijdens het gezamenlijk koffiedrinken? En dat haar boek 'Vliegen zonder vleugels' heel goed door de pers ontvangen wordt?

Eva in goede handen

Sheroo, Emmanuel,
Luis en Nazmi (vlnr)

- **Luis** elke zondagmiddag gaat voetballen met jongere en oudere vluchtelingen? En dat **Emmanuel** daarin ook zijn beste beentje voorzet? En dat het een soort feestje van verbroedering is?

NOG WAT FOTO'S

Gezellig op het terras van het Grote Huis, op een warme zomerdag...

Bertus heeft de klok horen luiden, én weet ook waar de klepel hangt!

Eunice vierde met vrienden en familie haar 50ste verjaardag. Het was een zeer muzikaal feest! Eunice en Henriëtte spelen viool, en Jan begeleidt hen op de piano.

Uitzicht op het Grote Huis en de binnentuin

Elisabeth's feest op 21 september 2018

Leefgemeenschap De Bondgenoot

Bezoekadres: De Bondgenoot 21
3772 BX Barneveld

Postadres: De Bondgenoot 11
3772 BX Barneveld

E-mail: info@bondgenoot.nl
Telefoon secretariaat: 06-44982535
Facebook: [@bondgenoot](https://www.facebook.com/bondgenoot)

IBAN: NL02 INGB 0655 1344 92
BIC: INGBNL2A

www.bondgenoot.nl